

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою СНУ імені Лесі Українки

(протокол №10 від «28» серпня 2020 р.)

Освітня програма вв діється в дію з «01» вересня 2020 р.

Ректор _____ Анатолій ЦЬОСЬ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 «Соціальні та поведінкові науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	051 «Економіка»
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	«Економіка сталого розвитку»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	3-й (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ	Доктор філософії

Луцьк – 2020

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Економіка сталого розвитку» є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги підготовки докторів філософії (PhD) у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Освітньо-наукова програма «Економіка сталого розвитку» зі спеціальності 051 «Економіка» розроблена науковим колективом Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки відповідно до вимог чинного законодавства України та спрямована на підготовку фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для генерації нових ідей та здатності розв'язання комплексних економічних завдань теоретичного і прикладного характеру.

До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту магістра (спеціаліста). Загальний обсяг освітньо-наукової програми становить 240 кредитів Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС). Загальний термін навчання – 4 роки.

Програма встановлює:

- нормативний зміст навчання, обсяг та рівень засвоєння у процесі підготовки відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики доктор філософії за спеціальністю «Економіка»;
- перелік навчальних дисциплін підготовки докторів філософії;
- термін навчання;
- нормативні форми атестації здобувачів даного ступеня вищої освіти.

Освітньо-наукова програма використовується для:

- підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка»;
- розробки навчального плану та формування індивідуальних планів аспірантів;
- формування програм навчальних дисциплін, науково-дослідної та педагогічної практики;
- розробки засобів поточного, проміжного та підсумкового контролю знань.

Розроблено проектною групою у складі:

Павліха Наталія Володимирівна – гарант освітньо-наукової програми «Економіка сталого розвитку» спеціальності 051 «Економіка», доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Полінкевич Оксана Миколаївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної безпеки та інноваційної діяльності Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Цимбалюк Ірина Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та оподаткування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Хомюк Наталія Леонідівна – кандидат економічних наук, науковий співробітник виконання держбюджетної теми «Безпека сталого розвитку регіонів України на засадах інклюзивного зростання» Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

із залученням стейкхолдерів:

Барський Юрій Миколайович - доктор економічних наук, професор, декан географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Войчук Максим Володимирович – докторант, кандидат економічних наук, науковий співробітник виконання держбюджетної теми «Безпека сталого розвитку регіонів України на засадах інклюзивного зростання» Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Корнелюк Ольга Антонівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Коломечюк Владислав Вікторович – аспірант спеціальності 051 «Економіка», начальник відділу міжнародних зв'язків Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Ткачук Андрій Володимирович – в. о. директора Управління економічного розвитку та торгівлі Волинської обласної державної адміністрації;

Гавкалова Наталія Леонідівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського національного університету імені Семена Кузнеця;

Сторонянська Ірина Зіновіївна - доктор економічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу регіональної фінансової політики ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України».

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

1. Профіль освітньо-наукової програми
«Економіка сталого розвитку» третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05
«Соціальні та поведінкові науки»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу	Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма «Економіка сталого розвитку» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка», 240 кредитів ЄКТС, нормативний термін навчання – 4 роки
Наявність акредитації	Акредитується вперше
Цикл/рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК) України - 8 рівень, FQ-EHEA- третій цикл, EQF-LLL-8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «магістр», або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», наявність якого підтверджено документом державного зразка. Прийом на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктор філософії здійснюється за результатами вступних випробувань на конкурсній основі.
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	ga.vnu.edu.ua
2 – Мета освітньо-наукової програми	
<p>Метою програми є підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 «Економіка», здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі економічної науки та напрямку сталого розвитку, державного управління, місцевого самоврядування і бізнесу, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти.</p> <p>Внаслідок виконання програми аспірант повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші відповідні компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності; – оволодіти методологією наукової діяльності та навичками педагогічної роботи; – провести власне дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; – захистити дисертацію. 	

3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 051 «Економіка» Економічна теорія; регіональна економіка; національна економіка; економіка бізнесу; сталий розвиток; економіка природокористування (20:20:20:20:20:20)</p> <p>Предмет (об’єкт) вивчення: – Закономірності становлення та функціонування національної економічної системи та її підсистем різного рівня в умовах сталого розвитку з урахуванням процесів глобалізації, міжнародної інтеграції і регіоналізації.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності визначати і розв’язувати комплексні економічні завдання науково-дослідного та практично-прикладного характеру на підґрунті системного засвоєння та критичного осмислення засад теоретико-методологічного, інформаційного й інструментального апарату економічних досліджень; оволодіння методами розробки й обґрунтування оптимальних рішень при формуванні та реалізації економічної політики та політики сталого розвитку.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: – суперечлива єдність соціально-економічних відносин, зв’язків та інститутів у контексті їх обумовленості відносинами вартості і власності в умовах сталого розвитку; – закони, рушійні сили та механізми еволюції соціально-економіко-екологічних систем; умови, чинники та засоби забезпечення їх динамічної рівноваги; – закономірності та принципи економічного забезпечення сталого розвитку, його інституційні засади, механізми реалізації; – етапи розвитку економічної теорії та філософії сталого розвитку; діалектичний взаємозв’язок концепції сталого розвитку й еволюції економічних шкіл та теоретичних підходів.</p> <p>Методи, методики та технології: – гносеологічні та теоретико-методологічні засади економічної науки; – науково-методичні та прикладні інструменти дослідження економічних явищ і процесів; – діалектика, системний аналіз, еволюціонізм, синергетика, компаративістика, статистичні методи досліджень, прогностичні та оптимізаційні економіко-математичні моделі.</p>
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова академічна, для підготовки докторів філософії з економіки
Основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації	Проведення досліджень в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 Економіка. Можливість набуття необхідних компетентностей для подальшої професійної та наукової діяльності в сфері економіки.

	Ключові слова: економічна наука, економічна теорія, сталий розвиток, макроекономіка, мікроекономіка, національна економіка, регіональна економіка, інклюзивне зростання, економіка природокористування
Особливості програми	Міждисциплінарний характер, унікальність Програма містить освітню та науково-дослідну складові. Освітня складова програми передбачає виділення дисциплін загальної та спеціальної підготовки з поділом останніх на обов'язкові (нормативні) та вибіркові. Науково-дослідна складова освітньо-наукової програми передбачає: участь у наукових конференціях, підготовку та публікацію статей у наукових фахових виданнях, виконання дисертаційної роботи, участь у методологічних наукових семінарах тощо.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Науковий співробітник; викладач з економічних дисциплін; економіст широкого профілю; фахівець із сталого розвитку. Робочі місця в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на викладацьких та інших посадах у ЗВО; в органах державного управління і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; дослідницьких наукових закладах, у сфері бізнесу тощо. Аспірантам, що повністю виконали ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 051 «Економіка», присвоюється кваліфікація «Доктор філософії у галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 «Економіка» (Doctor of Philosophy in Economics) з врученням диплому встановленого зразка про рівень освіти та кваліфікацію та додатку до диплому європейського зразка. Посади згідно Національного класифікатору України «Класифікатор професій ДК 003:2010»: 1210.1 – Керівники підприємств, установ та організацій 1229.1 – Керівні працівники апарату центральних органів державної влади 1229.3 – Керівні працівники апарату місцевих органів державної влади 1229.4 – Керівники підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання 1232 – Керівники підрозділів кадрів і соціально-трудова відносин 1237.2 – Начальники (завідувачі) науково-дослідних підрозділів та підрозділів з науково-технічної підготовки виробництва та інші керівники 1312 – Керівники малих підприємств без апарату управління в промисловості 2310.1 – Професори та доценти 2310.2 – Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів

	241 – Професіонали в сфері державної служби, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємництва, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності
Подальше навчання	Можливість продовжувати освіту на здобуття наукового ступеня доктора наук (на 10-му кваліфікаційному рівні згідно з Національною рамкою кваліфікацій). Можливість отримання додаткової післядипломної освіти, дослідницьких грантів і стипендій.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Здійснюється студентоцентроване, практично орієнтоване навчання, збалансоване поєднання аудиторної та самостійної роботи з використанням сучасних освітніх технологій та методик.</p> <p>Навчання здійснюється на основі проблемно-орієнтованого підходу та самоосвіти у формі лекцій, семінарів, практичних занять, самостійної роботи, виконання проектів, консультацій з викладачами, опрацювання літератури в наукометричних базах Scopus, Web of Siense, а також інших сучасних фахових наукових публікацій. Освітній процес побудований на принципах особистісно орієнтованого навчання із застосуванням системного, компетентнісного, інтегративного підходів з елементами самонавчання та самоорганізації.</p> <p>Форми навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – лекції, семінари, практичні заняття, що вирізняються порівняно високою наукоємністю; – консультації; – науково-дослідна та педагогічна практика; – елементи дистанційного (on-line, електронного) навчання. <p>Способи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – робота з науковою літературою, нормативно-законодавчою базою, статистичними та іншими інформаційними джерелами; – використання інтерактивних освітніх технологій (інтенсифікації навчання на основі опорних структурно-логічних схем і знакових моделей, рівневої диференціації, модульно-блочного, корпоративного навчання тощо); – оволодіння засадами критичного загальнотеоретичного пізнання; дослідницького та проектного мислення.
Оцінювання	Система оцінювання охоплює письмові та усні экзамени, диференційований залік, есе, презентації, усні опитування, комп'ютерні тестування, захист самостійних проектів, контрольні роботи, проміжні звіти, атестації, захист педагогічної практики, захист дисертації.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні економічні завдання теоретичного та прикладного характеру в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення

	нових цілісних знань та/або професійної практики. Її складовими є загальні та професійні компетентності.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність використовувати новітні інформаційні і комунікаційні технології.</p> <p>ЗК3. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні.</p> <p>ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення на аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК6. Здатність працювати в міжнародному науковому просторі.</p> <p>ЗК7. Здатність розробляти та управляти науковими проектами.</p> <p>ЗК8. Здатність до міжособистісної взаємодії, мотивування колективу до досягнення загальних цілей.</p> <p>ЗК9. Здатність ідентифікувати, формулювати, аналізувати і вирішувати проблеми, визначати та вирішувати завдання.</p> <p>ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп, фахівцями та експертами з інших галузей.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК1. Здатність до критичного освоєння наукових досягнень сучасної економічної думки, за різноманітним економічним явищ і процесів виявляти загальні тенденції і закономірності функціонування й розвитку господарських систем.</p> <p>ФК2. Здатність аналізувати та прогнозувати макро- та мікроекономічні процеси на основі сучасних теоретико-методологічних підходів та інструментарію економічної науки.</p> <p>ФК3. Вміння відстоювати власну наукову позицію та ефективно трансформувати її з урахуванням конструктивних професійних зауважень і під впливом зміни об'єктивних реалій господарського життя.</p> <p>ФК4. Здатність генерувати нові інноваційні ідеї та підходи, оцінювати і виявляти перспективи подальших економічних досліджень.</p> <p>ФК5. Вміння здійснювати кваліфіковані наукові дослідження в галузі економіки, здобувати наукові результати, що містять нове знання та мають практичну значущість для усталеного розвитку національної економіки України та її окремих підсистем.</p> <p>ФК6. Здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат та методологічний інструментарій сучасної економічної теорії для ідентифікації та ефективного вирішення актуальних економічних проблем, завдань сталого розвитку.</p>

	<p>ФК7. Здатність виявляти, формулювати та розв'язувати економічні проблеми в широкому міждисциплінарному контексті.</p> <p>ФК8. Уміння застосовувати базові математичні методи, системи та інформаційні технології для моделювання економічних об'єктів і процесів та оптимального вирішення на цій підставі різноманітних завдань в економіці.</p> <p>ФК9. Здатність виявляти, аналізувати та прогнозувати характер впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на реалізацію стратегій економічних суб'єктів та розвиток економічних систем.</p> <p>ФК10. Здатність до застосування економетричних методів дослідження для прогнозування та управління соціально-економіко-екологічними процесами.</p> <p>ФК11. Здатність виявляти нові перспективні напрями наукових розвідок, проводити самостійні дослідження комплексних соціально-економічних проблем та оприлюднювати їх результати у вигляді завершених наукових праць.</p> <p>ФК12. Вміння узагальнювати результати самостійних наукових досліджень, складати аналітичні звіти, оцінювати наукові результати крізь призму їх застосування в якості конкретних заходів економічної політики на мікро- і макрорівнях господарювання.</p> <p>ФК13. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень.</p> <p>ФК14. Здатність застосовувати основи педагогіки і психології в освітньому процесі у закладах вищої освіти.</p>
--	---

7 – Програмні результати навчання

ПРН1. Формулювати з нових дослідницьких позицій загальну методологічну базу власного наукового дослідження, обґрунтовувати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя.

ПРН2. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки за результатами досліджень, презентувати результати, аргументувати свою думку.

ПРН3. Демонструвати системність наукового світогляду та загального культурного кругозору, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері економіки, соціальних та поведінкових наук і на межі предметних галузей знань, дотримуватись професійної етики у професійній, науковій, освітній та педагогічній діяльності; цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність, виявляти можливі гендерні та інші проблеми

ПРН4. Вільно спілкуватися іноземною мовою в обсязі, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формах, фахово презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.

ПРН5. Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження в галузі наукової та інноваційної діяльності, які призводять до отримання нових знань; демонструвати креативність, продукувати нові ідеї, ініціювати інноваційні проекти, забезпечувати лідерство та автономність їх реалізації у професійній діяльності.

ПРН6. Вміти формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).

ПРН7. Демонструвати навички пошуку та критичного аналізу інформації, отриманої з різних джерел, дослідження взаємозв'язків, розробки економіко-математичних моделей поведінки суб'єктів економічної діяльності та розвитку економічних систем різного рівня складності.

ПРН8. Проводити аналіз економіко-математичних моделей, перевіряти їх на адекватність та формулювати висновки щодо їх використання для обґрунтування ефективних управлінських рішень

ПРН9. Проводити аналіз існуючих методів статистичного аналізу, моделювання і прогнозування, перевірки статистичних гіпотез та обґрунтовувати можливість і порядок їхнього коректного застосування.

ПРН10. Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, аналізу інформації про соціально-економічні явища та процеси на рівні окремих суб'єктів господарювання.

ПРН11. Формулювати нові гіпотези та наукові проблеми у сфері економіки, пропонувати належні підходи та методи їх перевірки; демонструвати навички планування, проведення та впровадження спеціальних наукових досліджень; управління науковими проектами та складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

ПРН12. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, розробляти навчально-методичні матеріали, володіти навичками педагогічної майстерності для викладання дисциплін економічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.

ПРН13. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел; здійснювати публікацію джерел з дотриманням основних міжнародних та вітчизняних правил.

ПРН14. Створювати робочі групи для розв'язання комплексних міждисциплінарних задач з залученням експертів різних галузей, формуючи сприятливий мікроклімат та чіткі правила комунікації всередині групи.

ПРН15. Знати сучасний парадигмальний контекст еволюції світової економічної науки та філософії сталого розвитку, самостійно розробляти управлінські рішення з урахуванням чинників невизначеності для досягнення перспектив сталого розвитку

ПРН16. Знати сучасні методології розроблення стратегії економічного зростання та розвитку, інклюзивної економіки; надавати рекомендації щодо оптимального використання обмежених ресурсів для досягнення сталого розвитку та інклюзивного зростання.

ПРН17. Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих у фахових вітчизняних виданнях та виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.

ПРН18. Працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії та професійного спілкування.

ПРН19. Саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень, дотримання академічної доброчесності та прийняття експертних рішень; діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо і на основі етичних норм та міркувань.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми

Кадрове забезпечення

Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми, є співробітниками університету, мають наукові ступені кандидата або доктора наук та вчені звання доцента або професора, підтверджений рівень наукової і професійної підготовки. Науково-педагогічні працівники Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки відповідають вимогам чинного законодавства України. Гарант, члени проектної групи і група забезпечення відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності.

Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення (приміщення для проведення навчальних занять; мультимедійне обладнання; бібліотека, у тому числі читальний зал; гуртожиток; комп'ютерні робочі місця, лабораторії, обладнання, устаткування, що необхідні для виконання освітньої програми; точки бездротового доступу до мережі Інтернет) відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях та включає: бібліотеку, читальний зал; репозитарій; доступ до баз даних Web of Science та Scopus; точки бездротового доступу до мережі Інтернет тощо. Офіційний сайт Волинського національного університету імені Лесі Українки: https://vnu.edu.ua/uk . Електронний каталог бібліотеки Волинського національного університету імені Лесі Українки: http://catalog.library.vnu.edu.ua/ . Інституційний репозитарій Волинського національного університету імені Лесі Українки: https://evnuir.vnu.edu.ua/ Навчально-методичне забезпечення включає: робочі програми та методичні матеріали з вивчення навчальних дисциплін; монографії, підручники та навчальні посібники, опорні конспекти та презентації лекцій, завдання для практичних (семінарських) занять, тести і завдання для самоконтролю, поточного та підсумкового контролю знань здобувачів, програму педагогічної практики, методичні вказівки з підготовки дисертаційного дослідження, доступ до електронного навчального середовища Office 365. Наявність навчально-методичних матеріалів за обов'язковими та вибірковими дисциплінами складає 100 відсотків.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність може здійснюватися згідно з вимогами чинного законодавства та за наявності відповідних укладених договорів з науковими установами та спорідненими навчальними закладами України
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність може здійснюватися згідно з вимогами чинного законодавства та за наявності відповідних укладених договорів між Східноєвропейським національним університетом та навчальними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних громадян здійснюється на загальних підставах у відповідності до чинного законодавства України та організаційно-розпорядчих документів університету. Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

№ з/п	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Освітня складова ОНП			
Обов'язкові компоненти освітньої складової ОНП			
I. Цикл нормативної частини, в т.ч.:			
1.1. Цикл нормативних дисциплін підготовки			
ОК 1	Іноземна мова	8	Залік, іспит
ОК 2	Планування та стандарти наукової діяльності	3	Залік
ОК 3	Філософія та методологія науки	6	Залік, іспит
ОК 4	Промоція наукового продукту та управління проектами	3	Залік
ОК 5	Сучасні методи викладання у вищій школі	3	Залік
1.2. Цикл дисциплін вільного вибору			
ВК 1.1	Інформаційний пошук і робота з бібліотечними ресурсами	3	Залік
ВК 1.2	Академічна риторика		
ВК 2.1	Сучасні інформаційні технології	3	Залік
ВК 2.2	Реєстрація прав інтелектуальної власності		
II. Цикл професійної наукової підготовки			
2.1. Цикл професійної наукової підготовки			
ОК 6	Філософія сталого розвитку та сучасні економічні теорії	6	Залік, іспит
ОК 7	Економічне зростання та розвиток	6	Іспит
ОК 8	Інклюзивна економіка	6	Іспит
2.2. Цикл дисциплін вільного вибору			
ВК 3.1	Мікроекономічний аналіз та моделювання процесів сталого розвитку	4	Залік
ВК 3.2	Макроекономічний аналіз та моделювання процесів сталого розвитку		
ВК 4.1	Інвестиційне забезпечення сталого розвитку	4	Залік
ВК 4.2	Розвиток та регулювання ринку праці		
ВК 4.3	Сталий розвиток сільських територій		
ВК 4.4	Сталий розвиток міста		
ВК 4.5	Економіка землекористування		
ВК 4.6	Стартап економіка		
ВК 4.7	Смарт економіка		
ВК 4.8	Циркулярна економіка		
III. Цикл практичної підготовки			
ПП 1	Педагогічна практика	4	Залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ		59	
Наукова складова ОНП			
Н 1	Підготовка та захист дисертації	181	Наукова атестація - по завершенню кожного семестру навчального року; Захист дисертації
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАУКОВОЇ СКЛАДОВОЇ		181	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структура освітньо-наукової програми

Термін навчання за програмою аспірантури – 4 роки. У разі дострокового засвоєння освітньо-наукової програми та успішного захисту дисертації аспірантові присуджується науковий ступінь незалежно від терміну навчання в аспірантурі. Загальний обсяг освітньо-наукової програми – 240 кредитів ЄКТС. У таблиці наведений розподіл змісту освітньої складової програми з урахуванням навчального часу та кількості кредитів ЄКТС.

Розподіл годин освітньої складової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 051 «Економіка»

Назва циклу дисциплін	Академічні години/кредити ЄКТС	Питома вага, у % до загальної обсягу освітньої складової ОНП
I. Цикл нормативної частини, в т. ч.:	870/29	49 %
1.1. Цикл нормативних дисциплін підготовки	690/23	39%
1.2. Цикл дисциплін вільного вибору	180/6	10%
II. Цикл професійної наукової підготовки	780/26	44%
2.1. Цикл професійної наукової підготовки	540/18	31%
2.2. Цикл дисциплін вільного вибору	240/8	13%
III. Цикл практичної підготовки	120/4	7%
Всього:	1770/59	100%

Дисципліни, які формують загальні компетентності аспіранта та спрямовані на набуття універсальних навичок дослідника, викладаються під час першого року навчання.

Обов'язкові дисципліни, які формують професійні програмні компетентності та забезпечують здобуття поглиблених знань зі спеціальності, викладаються у першому семестрі другого року навчання. Дисципліни вільного вибору аспіранта, що відображають його наукові інтереси та дозволяють отримати додаткові фахові знання за напрямком дисертаційного дослідження, викладаються у другому семестрі другого року навчання.

Науково-дослідна та педагогічна практика є невід'ємною складовою освітньо-наукової програми. Її метою є формування та закріплення дослідницьких та педагогічних навичок для становлення аспіранта як науковця та викладача вищої школи.

Науково-дослідницька робота аспірантів є невід'ємною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні, наукові та соціально- економічні завдання. Вона здійснюється за індивідуальним планом під керівництвом наукового керівника за підтримки та консультування з боку провідних фахівців відповідних відділів Інституту.

Основні тематичні напрями наукової діяльності здобувачів наукового ступеня зі спеціальності 051 «Економіка»:

Філософія та методологія економічних досліджень.

Механістичність неокласичної економічної науки та необхідність зміни моделі економіки в ХХ столітті.

Гносеологія та онтологія як світоглядні засади економічної науки. Неоліберальна економічна доктрина та розвиток постнеокласичної економічної науки. Антропоцентризм та природоцентризм.

Фізичні межі економічного зростання та закон зростання людських потреб: проблеми вирішення протиріччя.

Економічні відносини та економічні системи. Закони господарського життя.

Концепція сталого розвитку світу та її організаційне забезпечення.

Економіка в просторових координатах біосфери та екологосоціогосподарська система держави.

Біосферний імператив сталого розвитку економіки та сутність просторової макроекономіки. Функції та завдання просторової макроекономіки.

Індикатори сталого розвитку світу: порівняльний аналіз.

Інституційні засади формування економіки сталого розвитку.

Основні проблеми та аспекти формування економіки сталого розвитку світу.

Цілі сталого розвитку та їх характеристика. Національні інтереси та пріоритети сталого розвитку в Україні.

Індикатори та індекси сталого розвитку Індекси соціального, економічного і екологічного вимірів

Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток

Досягнення цілей сталого розвитку в сфері бізнесу.

Фінансово-економічні проблеми забезпечення сталого розвитку підприємств

Проблеми управління сталим розвитком у сучасних умовах на вітчизняних підприємства. Реформування торгівлі на основі концепції сталого розвитку

Соціально-економічні та кібернетичні моделі суспільства.

Системи економічних потреб та інтересів. Суспільний вибір.

Теоретико-методологічні засади економічної статистики і динаміки, економічної рівноваги і сталого розвитку господарської системи.

Інноваційно-інвестиційні чинники економічного розвитку.

Людина в системі суспільного господарювання. Проблеми соціалізації економічних відносин.

Теоретико-методологічні проблеми товарного виробництва та функціонування ринкових відносин.

Економічні відносини вартості і власності.
Теорія грошей і товарно-грошового обігу.
Капітал, його природа та форми. Доходи на капітал.
Відносини між працею та капіталом, їх еволюція. Теорія заробітної плати.
Екологічні проблеми суспільного господарювання.
Аграрні відносини та сільський розвиток. Рентні доходи та їх розподіл
Теорії підприємництва, його види та функції.
Теорія попиту та пропозиції. Ціноутворення.
Теорія ринкових структур.
Взаємозв'язок і взаємодія ринків, їх збалансованість.
Економіка приватного сектора. Теорія фірми і домогосподарства.
Соціально-економічні інститути господарської системи. Інституційні
трансформації. Інституціональна економіка.
Сукупний попит та сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага.
Макроекономічна нестабільність: кризи, інфляція та безробіття.
Заощадження, споживання й інвестиції.
Відносини суспільного відтворення. Циклічний характер економічного
розвитку.
Економічна інтеграція та її ефекти.
Економічна глобалізація та регіональна інтеграція.
Держава як суб'єкт господарювання. Соціально-економічна політика, її
форми, методи, інструменти.
Взаємозв'язок економічної теорії й історії економічної думки.
Генезис світової та вітчизняної економічної думки.
Історія розвитку провідних економічних теорій у XX-XXI столітті.
Економічна думка України в контексті еволюції світової та європейської
думки.
Теоретико-методологічні проблеми математичного моделювання
соціально-економічних систем.
Моделі та методи програмно-цільового управління економічними
системами і процесами.
Математичні моделі економічної динаміки. Прогнозування тенденцій і
показників розвитку економічних систем і процесів.
Моделювання балансових пропорцій і показників економіки.
Системний аналіз економічних процесів.
Моделі і методи формування раціональних організаційно-економічних
структур і систем управління в економіці.
Аналіз, оцінка, моделювання та оптимізація ризику в економіці.
Системи підтримки прийняття рішень.
Зелена економіка. Ресурсоефективне виробництво та еко-інновації як
рушії «зеленої» трансформації.

На виконання дисертаційної роботи доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» покладається основна дослідницька та фахова кваліфікаційна функція, яка полягає у здатності аспіранта здійснювати самостійний науковий пошук, вирішувати актуальні загальнотеоретичні і прикладні наукові завдання, робити узагальнення наукових результатів у вигляді висновків, положень наукової новизни як власного внеску у розвиток сучасної економічної науки і господарської практики.

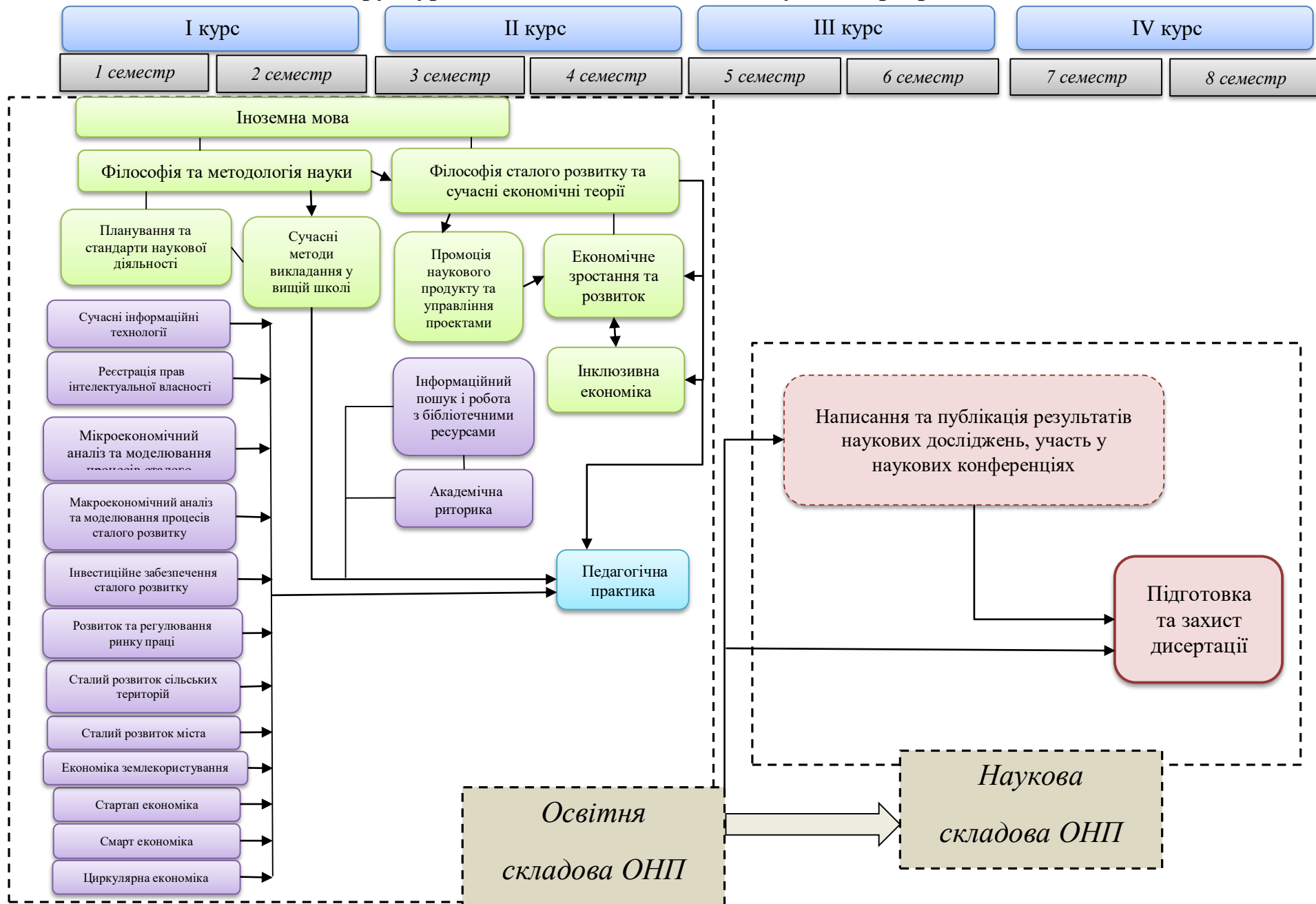
Протягом навчання аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема, здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань у галузі науково-дослідної та професійної діяльності, оволодіти методикою педагогічної діяльності, виконати самостійне наукове 16 дослідження, результати якого мають наукову новизну та практичну значущість, захистити дисертацію.

Організація навчання за програмою припускає академічну мобільність аспіранта, можливість стажування, відряджень тощо на основі відповідних грантів та угод.

Моніторинг якості освіти та наукової діяльності, а також ступеня виконання аспірантами основних завдань індивідуального плану згідно положень освітньо-наукової програми здійснюється на підставі результатів: поточного, проміжного та підсумкового контролю навчальної складової програми; щоквартальних та річних звітів аспірантів з науково-дослідної роботи на засіданнях відповідних підрозділів університету.

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація за спеціальністю здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи у спеціалізованій вченій раді. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем навчального плану
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі економіки або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі та оприлюднені у відповідних публікаціях. Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертаційна робота повинна бути розміщена на сайті закладу вищої освіти. Вимоги до оформлення дисертації встановлює МОН України.
Вимоги до публічного захисту	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту дисертації визначаються Постановою Кабінету Міністрів від 06 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» або іншим чинним на момент захисту дисертації нормативним документом.

4. Матриця відповідності загальних компетентностей (ЗК) компонентам освітньо-наукової програми

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11
ОК 1.						+		+		+	+
ОК 2.	+		+	+	+		+		+		
ОК 3.	+		+	+					+		
ОК 4.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОК 5.	+	+	+	+	+			+			+
ОК 6	+		+	+	+				+		
ОК 7	+	+	+	+					+		
ОК 8	+		+	+	+				+	+	
ВК 1.1		+	+	+							
ВК 1.2	+	+	+			+		+		+	
ВК 2.1	+	+	+	+							
ВК 2.2		+		+		+			+		
ВК 3.1	+	+	+	+		+	+		+		
ВК 3.2	+	+	+	+		+	+		+		
ВК 4.1	+		+	+	+		+		+	+	
ВК 4.2	+		+	+					+		
ВК 4.3	+		+	+	+				+		
ВК 4.4	+		+	+	+				+		
ВК 4.5	+	+	+	+					+		
ВК 4.6	+		+	+	+	+	+	+	+	+	
ВК 4.7	+	+	+	+					+		
ВК 4.8	+		+	+	+				+	+	
ПП 1	+	+			+			+			+
Н 1	+	+	+	+	+	+			+		+

5. Матриця відповідності фахових компетентностей (ФК) компонентам освітньо-наукової програми

	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15
ОК 1.															+
ОК 2.	+	+	+	+							+	+	+		
ОК 3.	+	+				+	+	+	+	+	+		+		
ОК 4.		+		+	+			+	+	+	+	+	+		
ОК 5.							+							+	
ОК 6	+	+	+		+	+	+								
ОК 7	+	+	+	+	+	+					+				
ОК 8	+			+	+	+	+	+			+				
БК 1.1	+	+									+	+			+
БК 1.2			+				+					+	+		+
БК 2.1		+						+		+		+	+		
БК 2.2			+								+		+		
БК 3.1	+	+			+	+		+	+	+					
БК 3.2	+	+			+	+		+	+	+					
БК 4.1	+				+	+			+						
БК 4.2	+				+	+		+	+						
БК 4.3	+	+			+	+	+	+	+						
БК 4.4	+	+			+	+	+	+	+						
БК 4.5	+	+			+	+	+	+	+						
БК 4.6	+	+		+	+	+	+		+						
БК 4.7	+	+		+	+			+		+	+				
БК 4.8	+	+		+	+	+	+	+	+						
ПП 1			+										+	+	
Н 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+

**6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
(ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної
програми**

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19
ОК 1.				+								+					+	+	
ОК 2.	+	+	+		+	+					+		+				+		+
ОК 3.	+	+	+				+	+	+	+	+					+			
ОК 4.	+	+			+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+
ОК 5.			+				+	+	+	+	+	+							
ОК 6	+		+		+						+				+	+	+		
ОК 7	+		+		+			+		+	+				+	+			
ОК 8	+		+							+	+				+	+			
ВК 1.1		+		+			+				+		+				+		
ВК 1.2	+	+	+	+								+	+				+		+
ВК 2.1							+	+	+		+	+	+						
ВК 2.2	+		+								+		+				+		+
ВК 3.1							+	+	+	+	+				+	+			
ВК 3.2							+	+	+	+	+				+	+			
ВК 4.1		+					+	+	+	+					+	+			
ВК 4.2		+					+	+	+	+					+				
ВК 4.3		+					+	+	+	+					+	+			
ВК 4.4		+					+	+	+	+					+	+			
ВК 4.5		+					+	+	+	+					+				
ВК 4.6		+			+	+	+	+	+	+	+			+	+			+	
ВК 4.7		+					+	+	+	+	+				+				
ВК 4.8		+					+	+	+	+					+	+			
ПП 1			+	+		+	+							+				+	
Н 1	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+

Керівник групи забезпечення

Н.В. Павліха

Гарант освітньо-наукової програми

Н.В. Павліха

Нормативні посилання:

Освітньо-наукова програма розроблена на основі наступних нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». Перелік галузей знань і спеціальностей [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.yuristonline.com/laws/337656/5>

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1187 від 30.12.2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248779880>

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів» із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-%D0%BF>

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>